

اداره خانه و مطبعه سی

استانبولده باب عالی جاده

سنده قوه بت کتبخانه سی

درج ابدلین اوراق اعاده

اولناز .

باش عرری :

صالح ذکی

بدل اشترا

پوسته اجرتیله برابر

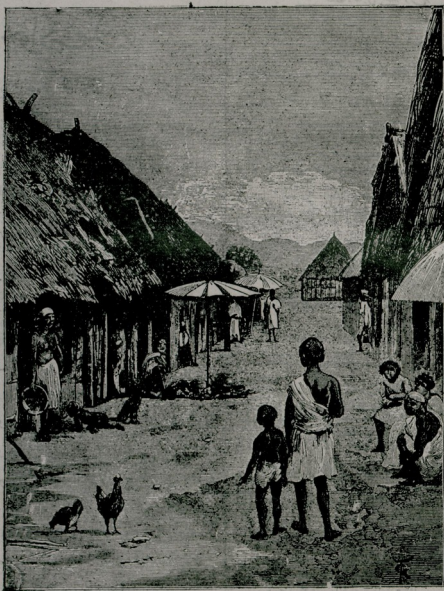
سنه لکی ۵۰ غروش

آلتی آلتی ۳۰

نسخه سی ۱ غروشه

سنة ۱۳۰۷
سر ۱۳۰۷

يَنْجِشْنِيكَ كَيْفَ تَشَاءُ لَوْ فَرَّقِي وَابْنِي هَفْتَةً لَكَ عَيْنَةٌ

ماداغشمارده ، تاناریو ، تسمیه اولنان محله بر طریق ۱

کرتک تعلم وکرتک امتحان اتمک فکر بله مهره محاسبتک
بشدن سوال ایلدکاری مسائل کثیره نك جوابلری ده
استخراج ایلدم . مسائل مذکوردهن بعضیی «سته
جبری» [۱] واسطه سیله استحصال اولنه ماز ایسه ده بوانسده
بروضع واضح ونفع کثیر وعمل قلیل واقصر طریق واسهل
صورتله مقدمات اعمال حسابیه بی اعطای ایدم چک
بر جوق قواعد وضوابط استخراجنه نظریات اولدم .
ایسته بومحصلاتمی احسابه بر یادکار اولمی ایچون جمع
وتدوین مقصدیله بورساله بی تحریر واطناب عمل وایجاز
مخلدن اجتناباً بالکمز بر محاسبک محتاج اولدیمی موادی جمع
ایستدم ورساله مذکوریه (البک بن کورکان) ک
خزانة کتبی نامه ترک ایلد حین اتمامنده «مفتاح الحساب»
تسمیه ایلدم .

جناب حقدن طریق رشد وسداده توفیق بیورمسی
تضرع ایدر ، وعجز وقصیری مقر وقرر برده کی نقصانی
معترف اولدیغندن وقوعه کان خطایمندن ویاضعف عباد
راندن طولانی مطالعه ایدن ذواتک معذور طوعملری
وتعیب ایلماملری برجا ایلرم .

(مابعدی وار)

اخترالحاق کشفیه

اوچورتمه استعمالی

هوی نسیئتک طبقات مرتفعه سنده بعض تدقیقات
اجرا ایچون اوچورتمه لر استعمال اولغوسی یکی برشی دکلدرد .
معلومدرکه «قرافلن» ایلد قرآنه حکمت طبیعه مهره
ارباب اختصاصندن «ن . دورومانس» ۱۷۵۲ سنه سنده
یلدیریم ایلد قوه الکتریقیه دن حاصل اولان حالات
قریبه نك ماهیتی آکلامق اوزره بو بولده اوچورتمه لر
استعمال ایتشلردر .

ایدرکه عملیات حسابیه ایلد توغل ایلدیکم اشداه عملیات
وقوانین مذکورنك حقایقه واصل ودقایقه واقف
اوله رق غوامضی کشف ومشکلاتنی حل وفصل ایتدم .
وبوباده بر جوق قوانین استنباط واستحصالی مشکل اولان
دیگر بر طریقه قواعدک بر جوغنی ده استخراج ایلدم .
بوجهلندن اولمی اوزره «زیج الایطانی» [۱] ده موجود
جدوللری ، کد دقیق بر صورتله یکیدن استخراج ایلد
«زیج خاقانی فی تکمیل الزیج الایطانی» نامیله معروف
اولان زیجی وضع وتأسيس ایلدم . و آخر بر زیجیه
بولنه میان اعمال مجمندن استنباط ایلدکاریمی مع براهین
هندسیه بوزیجه درج ایتدم .

و «زیج التسهیلات» ایلد دیگر بر طریقه «جدول فلیکه»
نشر ایتدیکم کبی ابعاد اجرام حقنده متقدمینک حاصل
ایتدیکم شهبانی حل ایچون «سلم السماء» وقطر دائرنك
محیطنه نسبتته دائر «رساله المحيطیه» و «رساله الوتر
والجیب» کی بر طریقه رساله لر ده تصنیف ایلدم . رساله
اخیره ده وتر ویاجینی معلوم اولان بر قوسک ثلثنك وتر
ویاجینی فصل استخراج ایدیه جسکی موجوددرکه بوده
مقدمین نظرانده استصعاب ایدیلان مواددن بریدر .
چونک «محیطی» صاحبی بوباده «وتری معلوم اولان
بر قوس ثلثنك وتر فی استحصاله خطوط جهتیله توجیه
اولور بر طریق بوقدر . بو حالده بر تقرب دقیق ایلد بر
جزئک وترینك وجودنده اختلاف واردر . «دعش
وبوندن مقدمده بر جزئک نصفنك وترینی عین صورتله
استحصاله ده طریق اولدیغنی بیان ایتلدر .

و «طبق المناطی» نامنده بر آلت اختراع ایلد قواعد
اساسیه سی وصوره استعمالی «نزهة الحدائق» تسمیه ایلدیکم
برکتانده بیان ایلدم که آلت مذکور ایلد کواکک
تقاویمی ، عرضلری ، کره ارضندن اولان بعدلری
ورجعتلری وخسوف وکسوف ایلد بولنه تعلق ایدن
حالات استحصال اولنور .

[۱] علای عربک «ست الجری» دیکلری شی مسائلک حلی
حقنده بر قاعده مخصوصه اولان اتی نوع معادلندن عبارتدر .

[۱] (نصیر الطوسی) نك (سراغه) ده دولت چشکیرنه ناعنه
اوله رق ترتیب ایلش اولدی زیجدر .

بر روزگار بالونی دائما آشاغی به طوغرو کوتورمه جکندن
بویله روزکاری بر هواده بالونک غیر متحرک طورمه سی ده
قابل اوله ماهه جق .

بر طاقم سرمیات آتیش ویا ایچی بوش و غیر مربوط
بر بالون اوچورتملش اولسه بونلردن ده نتایج مطلوبه حصوله
کله مه به چکی درکاردر .

بناء علیه اوچورتملره مراجعت اولندی ؛ چونکه
موسیو « قلاتون » طرفندن بر اوچورتمه ایله ایدیلن
تجربه نتیجه سندن بونک هوای نسبی از بولسان طبقانده
سیله طورمه سیله چکی آکلاشلشدی . فی الحقیقه « بلو - هیل »
رصدخانه سیجه بوباید مکرراً اجرا اولنان تجارت نتیجه سنده
بولوطلارک برسته نظر فده کی سرعت متوسطه سی بش میل
یعنی ۸۰۴۶ متره ارتفاعند کی بر محله ساعتده ۱۰۰
میل راده سنده اولدینی ثابت اولمشدر . بونتیقیقات
فرضیایدن عبارت اولمایوب بولوطلارک عکسکی کوسرتن
بر طاقم متفرق آینهلر اوزرنن آنان مقادیر صحیحیه
مستنددر .

شونقطه کسب وضوح ایدنجه بوبولدی تجارتیه
نصب نفس اهتمام اتمش اولان « م . ویلیام آ . ادی »
نامنده بر عالم قوللانیله جق اوچورتمنک شکلی تعیین
ایتمک چالشدی . اول امرده آمریقاده ملعبه صیدان مقامنده
بولسان اوچورتمه ؛ انتخاب ایله مشدی . موسمی الیه
یک زیاده ارتفاعلره واصل اولتی وایند . مشهوداتی قیده
مخصوص آلات بولندرقی آرزو سنده اولغله روزکاره
قارشی غایت مقاومتی اوچورتملر بولتی لازم کایدی .
ایلک تجر به لر بری بری آرقسته باغلانمش اوچور -
تملره اجرا اولنمش بونلردن نتایج مطلوبه استحصال
اولنهامشدر .

بعده تک براب ویتال اوزرینه برطاقم اوچورتملر
ربط ایدلمشدر . فقط بیلدیگمز اوچورتملرده بعض
محدودلر اولدینی مشاهده اولغله موسیو « ادی » مخترعنک
استخفه نسبتله « مالی » تسویه اولنان بقولوا شککننده کی
اوچورتمه بی استعمال ایتدی .

مؤخرأ بعض ارباب اختراع سواحل اوزرنده
قضازده اولان سفائنک تخلصی ایچون مسافه بعیده به
خللاط وایب فیرلتمق اوزره اوچورتملرک خللاط ویا لامار
ناقلی مقامنده استماله تثبت ایتلشده بونک فعلیاتجه
مطلوب اولان نتایجی انتاج ایدمه به چکی تحقق ایله مشدر .
دها کچنلرده بر اوچورتمه واسطه سیله قوراققلرده
یاغور یاغدرلتمق تجر به لر ی اجرا سنده قیام اولمشدی .
ابعاد جسمیه مالک بر اوچورتمنک بولوطلو بر منطقه به
اوچورلدینی حالده مربوط بولدینی ایب واسطه سیله
بون منطقه ایله ارض پیننده اینی بر ناقل خدمتی ایضا ایدمه چکی
بولوطلرده کی الکتریقی بر طوغرو تنزیل ایله به چکی
وشو حالن در حال بر تکلف و بونی متعاقباً بر یاغور
حصوله کله چکی فرض و تخمیننه مستند اولان بوتجربیدن
نه کی نتایج حاصل اولدینی هنوز معلوم دکادر .

آمریقاییلر هیچ بریره مربوطیتی اولمایان بالونلر
ویا جسم اوچورتملر واسطه سیله بولوطلر حذاسنه
کثیریلن مواد مشتملنک احتراقی یاغور یاغمه سی انتاج
ایده جکنی دائما ادعا ایدرلر .

تدقیقات فیه اجرا سچون اوچورتمه استعمال ایتک
فکری الیوم هر یردن زیاده آمریقا جه جاری اولوب
بو فکره مبنی آمریقاد کی « بلو - هیل » رصدخانه سی
هیئت طرفندن « بوستون » شهرینک اون میل جنوبنده
کان « ماساشوست » نام محله اجرا اولنان تجارت
بروجه آتی خلاصه نقل اولنور :

هیئت مذکور بی بوتجاربک اجرا سنده سوق و اماله
ایدن شی هوای نسیمینک طبقات علویه سنده کی جریانلر
حقننده معلومات صحیحه استحصال اولن بیلدیکی حالده حرارت
ارضده کی تبدلاتک سبب و ماهیتی معلوم اوله سیله چکی
فکر و ملاحظه سیدر . فقط بو جریانلره نه صورته
یتیشیلی ؟

بالونه مراجعت اولنسه بوکا متفرع آلات و ادواتک
مبایعه سی و برده بالونک دائمی صورته شیشکین بولندورله
سی مصارف کایه وقوعی استلزام ایتدکن ماعدا شدتی

شده او چور تمه لك جهله محسنتانندن بری ده ایپی
طوتان کیمه ساعتده ۳ میل ۴۰۸۲۷ مترو سرعتله
یورودی کالده هوا ساکت بیلده اولسه او چور تمه لك
هوا به ترفع اجمه سیدر.

• بلور هیل • رسد خانه سنك بولندینی یاما جاك سطح
بحردن اعتباراً ارتفاعی ۶۴۰ قدم ایدی . بدی او چور .
تمه دن عبارت بردیزی ایله سنه حاضره اغستوسنك ایلك
كونی لك زیاده ارتفاعه وصول قابل اولمشدر . مثلك لرك
حسابندن او چور تمه لك یاما ج سطحندن ۳۰۵۴۰ قدمه
یعنی ۱۰۰۷۹ مترو و یاسطح بحردن ۱۰۱۸۱ قدمه (یعنی
۱۰۲۷۴ مترو به) واصل اولدینی آكلا شلشدر .

اغستوسك دردنجی كونی بودیزی به قید حساباته
مخصوص بر ترمومتر و ربط اولوب یاما جدن ۴۳۳ یعنی
دكیزدن ۶۲۲ مترو ارتفاعده ترمومتر و ارضك حرارتندن
۶ درجه ناقص بر درجه حرارت ارا نه ایشدر .
بوترمومتر و آتی او چور تمه دن مرکب بردیزی اوزر .
نده و اوچجی ایله دردنجی او چور تمه لر ییتنده بولنوردی .
تجار بدن موقیت حصولی او چور تمه لك بر دقت
و اعتنای مخصوص ایله یا نله سنه متوقف اولدینغدن
موضوع بحتمز اولان او چور تمه لك دكینكاری ده بیاض
صنوبر آغا جندن اعمال ایدمش ایدی . دكینكارك اوزو .
نلفی او چور تمه لك بویله سنه كوره بالطبع مخالف ایدوب
بواوزو ناقلرده تمامیه بری بر سنه مساوی دكادر .

او چور تمه لر اوزر سنه كرك كاغد كرك بز كریله .
بیدرسده طایبقی بز دها مرجمدر . یالكنز كرك بز
كرك كاغدی بك كركین بر اقابوب گوشك طورده سنه
دقت اجملی .

تقلجه بر مساواتسزلق حاصل اولور سه بوساوا .
تسزلك صاغ و یاصولده بولونوشنه كوره اوراده مناسب
بر ثقلت حصوله كنیرلی . استعمال اولنه جق ایبلر و سجیملر
ایكدن اولمی . چونكه ایبك اولیه بر ماده دركه ثقلك
حداصغری آئنده طایبققلك حد اعظمی حاز بولنور .

طبقات مرتفعه ده کی حرارت ایله هوا ، نسبی
تصفیقك و حتی رطوبتسك درجائی ضبط و قیده
مخصوص اولوب یازمده کی • ریشاز برادرلر •
فایر قهسی معمولانندن بولان و • بلور هیل • رسد .
خانه سی مامورین قیه سندن موسیو • فرکوسون •
طرفدن تعدیل و اصلاحنه چایشلشفده اولان ترمومتر و
آلتك اكال اولنمه سنه انتظار ایدیلور كه • بلور هیل •
رسد خانه سی هیئت قیه سی بو آت سابه سنده لك مرتفع
طبقات احواله اطلاع ایدیله بیله جکی جزم و اعتقادنده در .

غزلت فی سیر

فرانسه ده کوکرت یا غمورلری

فرانسه ده رسائل موقوفه فیه دن برنده مطالعه اولمشدر :

بچن ایلك بهارده • پو — Pau • قصبه سنده اهالی
بر صبحا خانه لك چاتیلری ، صوقاقلری بر کوکرت
یا غموریه مستور کوره لك زیاده دوچار وله واستغراب
اولمشدر . صوبریکتینیری اورتیه سنده دخی کوکرت
یغینلری مشاهده اولنیوردی . اوتده بریده کوکرت طبقه لر
ایکی ساتی مترو قالدینغده ایدی . بونلردن نمونه لر
طویلانلدی . بونونه لر تحلیل اولندقدده کوکرت اولدینی
و حتی آق سمن محلولیه مزوج کوکرتده کی خاصه لر
جامع بولندینی آكلا شلشدر .

شو خارقه طبیعه امید و انتظارك فوقده اوله رق
فرانسه حوالی جنوبیه سنك قم اعظمده و • اوران •
ایالتك هر جهتمده وقوعه كلسدر . • تلسان • شهرنده
دخی نیسانك اون بشنه طوغری بركون سبل کی یا غمور
یا غدقدن صوكره کلیلی بر کوکرت دخی یا غمشدر .
فرانسه ده • هروات • دینلن محله نیسانك اون اوچجی
كونی صبا حلین اورتله لی آلتون صاریسز رنگنده بر دومان
قابالامش و بودومان زائل اولدقدده برلر اوزرنده کوکرتلو
بر توز مشاهده اولمشدر .